

Læreplan for Grønlandsk

A: Formål og Introduktion

Formålet for undervisningen i grønlandsk

(Jf. § 9 i Hjemmestyrets bekendtgørelse om trinmål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder.)

Formålet med undervisningen er, at eleverne tilegner sig viden og færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet grønlandsk sikkert og nuanceret samt udtrykke sig klart og varieret på sproget både mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal sikre, at eleverne tilegner sig et sikkert sprogligt og begrebsmæssigt fundament som grundlag for deres øvrige faglige og almene læring. Undervisningen skal endvidere medvirke til, at eleverne ud fra egne iagttagelser udvikler deres opmærksomhed omkring sproglige og ikke-sproglige kommunikationsformer. Eleverne skal tilegne sig viden om og udvikle bevidsthed om såvel form som funktion i det grønlandske sprog.

Stk. 2. Undervisningen skal medvirke til at styrke elevernes personlige identitet og selvværd. Undervisningen skal fremme elevernes lyst og evne til at opleve, vurdere, reflektere og tage stilling samt til at give udtryk for følelser, erfaringer, viden og holdninger. Eleverne skal udvikle bevidsthed om egen sproglig udvikling, og undervisningen skal gøre dem i stand til at tage et medansvar for egen læring.

Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne oplever sprog som et vigtigt redskab i formidling af viden og erfaring, i samarbejde og i al menneskelig interaktion i øvrigt. Undervisningen skal tilskynde eleverne til at bruge sproget som et middel til erkendelse af egen og andre menneskers situation.

Stk. 4. Eleverne skal gennem oplevelse med viden om sprog og litteratur blive fortrolige med et sprogligt og kulturelt fællesskabs betydning. Gennem undervisningen skal eleverne udvikle forståelse af grønlandsk kultur og dennes samspil med andre kulturer. Undervisningen skal støtte eleverne i deres udvikling til aktive og engagerede samfundsborgere i et demokratisk samfund.

Bemærkninger til formålet

Fagformålet er inddelt i 4 lige vigtige kategorier. Stk. 1 omhandler tilegnelse af basal viden og færdigheder i forhold til faget grønlandsk, stk. 2 handler om styrkelse af personlig identitet og selvværd og om bevidsthed omkring egen sproglige udvikling, stk. 3 handler om sprog som redskab for menneskelig interaktion og stk. 4 handler om det sproglige og kulturelle fællesskabs betydning.

Fagets placering

Der undervises i faget grønlandsk på alle trin og årgange.

For langt de fleste elever vil grønlandsk være modersmålet og der igennem spille en central rolle for elevernes begrebs- og vidensudvikling.

Af hensyn til elever med et andet modersmål er der udarbejdet et tillæg om undervisning i grønlandsk som fremmedsprog (se Appendiks C2.)

Sprog afspejler kulturen og medvirker til identitetsdannelsen, hvilket er en forudsætning for forståelse for andre kulturer.

Sprog bruges af det enkelte menneske som et redskab for kommunikation og udvikles til stadihed gennem brug. Børn starter i skolen med et sprog, som fortsat udvikles gennem samvær, og her spiller bl.a. undervisningen en stor rolle.

Sprog har mange udtryksformer, hvorfor der skal gives rum for en alsidig sprogbrug i alle skolens fag og fagområder.

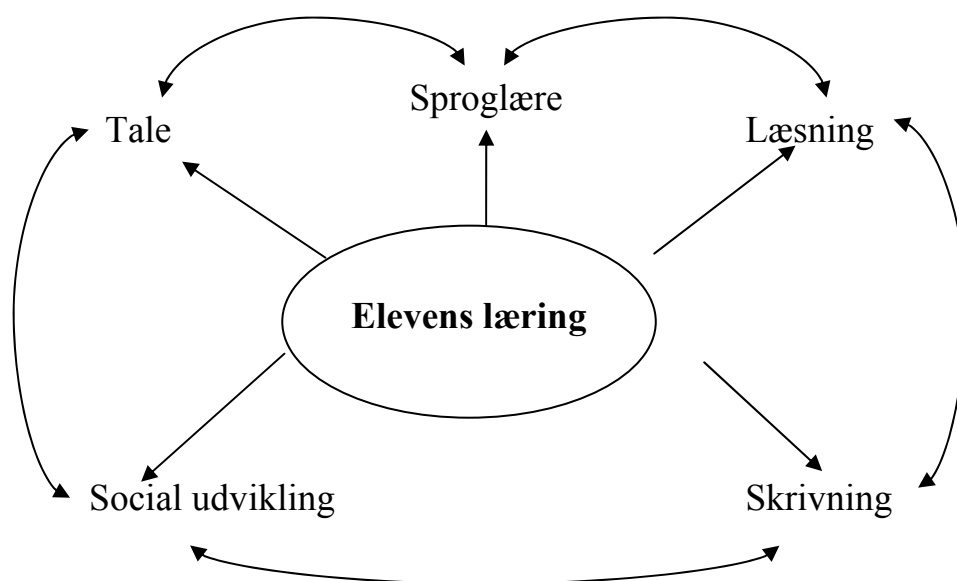
I forbindelse med sprogundervisningen er litteratur og læsning samt skrivning oplagte redskaber til oplevelse, udvikling af ordforråd, sprogbrug og viden. Gennem mundtlig og skriftlig dialog gives eleverne endvidere mulighed for at danne egne meninger og holdninger og udtrykke disse. Skrivning er elevernes adgang til at danne sine meninger og holdninger og til at vise, hvad de har lært, og til skriftligt at kommunikere med andre medmennesker.

Læringssyn og arbejdsmetoder

Såfremt eleverne skal tage medansvar for egen læring, skal målene for undervisningen være klare og kendte. Læringsmålene er således centrale og danner grundlag for undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse med udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og behov.

Lærer og elever har et fælles ansvar for at nå målene, men det er lærerens ansvar, at undervisningen tilrettelægges med brug af forskellige metoder for at støtte elevernes læring bedst muligt.

Med udgangspunkt i eleven og undervisningsemnet bør undervisningen tilrettelægges, så elevens hele udvikling, både socialt og fagligt, tilgodeses.

Mennesker lærer forskelligt. Derfor er det vigtigt, at der anvendes forskellige og afvekslende arbejds- og undervisningsmetoder, der tager udgangspunkt i alle menneskets sanser og oplevelser, således at den enkelte elev får størst muligt udbytte af undervisningen. Princippet om at benytte forskellige undervisningsmetoder forudsætter også, at klasseværelset indrettes fleksibelt, således at eleverne motiveres og inspireres.

Der findes mange mundtlige udtryksformer, og det er vigtigt, at videreudviklingen af barnets sprog tager udgangspunkt i elevens aktuelle stade. Det er ligeledes vigtigt, at eleverne modtager positiv respons og oplever samtalen som positiv, således at de får indtryk af, at der lyttes til dem, når de fremfører noget, og at der spørges om yderligere informationer i forhold til de meddelelser, de fremsætter. Man bør tale til eleverne i hele sætninger, og eleverne bør opmuntres til det samme.

I forbindelse med litteraturlæsning er det vigtigt at diskutere og forholde sig til indholdet og at give eleverne mulighed for at anvende det, de har lært, i andre sammenhænge. Ved valg af læsestof bør læreren introducere det valgte til eleverne, således at disse kan se formålet med læsningen af netop denne bog.

Eleverne skal også på forhånd vide, hvad formålet er med de forskellige former for skrivning. Principielt bør skrivning afvikles som procesorienteret skrivning på skolen og ikke som hjemmearbejde.

I forbindelse med de forskellige arbejdsmetoder – hvad enten det drejer sig om dialog, læsning, skriftlig fremstilling eller projektarbejde - er det ligeledes vigtigt, at eleverne lærer at støtte hinanden og at samarbejde, såvel som at lærer og elever støtter hinanden og samarbejder.

Ordsproget: ”Det man hører, glemmer man; det man ser, husker man, og det man oplever, forstår man.” og tolkningen heraf: ”Eleverne lærer bedst, når der arbejdes med konkrete ting, og når det kreative og musiske aspekt er med i undervisningen,” er vigtigt at huske på i undervisningen. Ligeledes er det vigtigt allerede i planlægningen af undervisningen at huske på, at det er i selve undervisningssituationen, at elevernes motivation og interesse kan skabes og vedligeholdes.

Tale og lytte

Før skolen starter har eleverne allerede et sprog. Deres sproglige nysgerrighed og videbegær skal hele tiden stimuleres: Eleverne skal lytte til sprog, læse bøger, bruge det hørte og læste og tale og skrive om det. Her igennem kan de lære at forholde sig til sprogets nuancer og opbygning. Aktiv lytning, som eleverne bør gøres bekendt med, er en forudsætning for samtale og dialog. Denne lytning og dialog bør trænes dagligt gennem samtale med eleverne om emner, som tager udgangspunkt i deres oplevelser, og emner, som berører dem.

Læsning

Formålet med læsning er at opleve og at lære noget. Det er vigtigt, at eleverne allerede fra læsestart oplever at få et udbytte af deres læsning, og at de bliver præsenteret for mange forskellige former for læsestof, f.eks. bøger, pjecer, skilte, selvproducerede tekster, enkelte ord m.m. Det er ligeledes vigtigt, at eleverne tilegner sig forskellige læsestrategier.

I begyndelsen af læseindlæringen anvendes højtlesning, og efterhånden, som eleverne udvikler deres læseevne, fokuseres mere på indenadslæsning.

Hver enkelt elev skal følges nøje helt fra starten af læseindlæringen, således at det bliver muligt for både lærer og elev at fastsætte individuelle mål for læsningen. Eleverne skal hver dag have mulighed for at læse, og læsningen kan være lærerstyret eller ikke-lærerstyret og f.eks. finde sted i små grupper, så læreren bedre kan observere den enkelte elevs læseudvikling.

Det er nødvendigt, at eleverne i takt med deres sprogudvikling og læseniveau får redskaber til at forstå det, de læser, og at de tilegner sig grundlæggende færdigheder i at opsøge og udvælge materialer.

Skrivning

Det er vigtigt, at eleverne oplever, at samtale, læsning og skrivning hænger sammen og understøtter hinanden, samt at de erfarer skrivningens mange muligheder. Eleverne bør allerede fra læsestart opleve glæden og nytten ved at kunne meddele sig skriftligt og bør gives mulighed for at udvikle deres skriftlige udtryksfærdigheder. Lærerens indstilling og undervisning har stor betydning for, om eleverne udvikler skriveglæde. Eleverne skal hver dag have mulighed for at øve skrivning, både i forbindelse med andre af fagets læringsmål og i forbindelse med andre fag- og fagområder, ligesom de fra begyndelsen skal støttes i at udvikle hensigtsmæssige skrivemetoder bl.a. gennem anvendelse af processkrivning som metode:

Processkrivning

- Idefase: brainstorming, sortere ordene, indhente informationer, disposition.
- 1. udkast.
- Respons på indholdet.
- Redigering og omskrivning – stadigvæk på udkastniveau.
- Korrekturlæsning – specielt ud fra tegnsætning og stavning.
- Færdiggørelse, bl.a. med indsætning af illustrationer.
- Fremlæggelse.
- Evaluering.

Idefase: Man kan i idéfassen benytte sig af forskellige metoder, og det er vigtigt, at denne fase gennemføres i nært samarbejde mellem lærer og elever.

1. udkast: Skrivning påbegyndes med udgangspunkt i idefasen.

Respons: Råteksten vurderes på indholdet, først og senere ses på form og stavning. Hvad kommentering af indhold angår respekteres skriverens indfaldsvinkel og skrivemåde, hvorfor rettelser alene bør betragtes som forslag til forbedringer.

Redigering, korrektur og færdiggørelse: Eleven vænnes til, at et skriftligt arbejde altid vurderes inden aflevering, hvorefter lærer og elev drøfter de nødvendige korrektioner og tilrettelægger og redigerer det skrevne (både indhold og form) - stadig med respekt for elevens egen skrivemåde.

Fremlæggelse: Enhver skriftlig opgave har et formål og kan fremlægges på mange forskellige måder.

Afsluttende evaluering: Til sidst evaluerer lærer og elev i fællesskab, og forbedringsmuligheder diskuteres med henblik på, at eleven fremover kan bruge disse erfaringer.

Arbejdshæfter

I forbindelse med undervisningen kan arbejdshæfter ikke undværes. Eleverne bør lave pæne omslag på de forskellige hæfter, og alle skriftlige arbejder og tegninger bør påføres dato.

Skrivehæfter

Eleverne bør udleveres skrivehæfter som et tillæg til øvrige undervisningsmaterialer. Eleverne bør have at vide, at de kan skrive alt det i dem, som de har lyst til. Skrivehæfter bruges både til enkelte ord og gloser, sætninger, små fortællinger og historier, morsomme stykker, rebus, tanker, tegninger, opdagelser og større opgaver mv.

Brug af hæfter kan forebygge, at eleverne får rod i alt for mange løse papirer.

Logbog

Er beregnet til - dag for dag eller hver uge - at skrive korte huske- eller dagbogsnotater. Indtil eleverne har lært at bruge logbogen, bør læreren sammen med klassen øve dette, og senere bør læreren mindst to gange ugentligt deltage aktivt. Logbogen skal ikke rettes for fejl.

Det er nødvendigt at logbogen opbevares ordentligt, da det er elevernes egen håndbog.

Portfolio

Er et redskab til at følge elevens arbejde. Det kan være hensigtsmæssigt med både en løbende "arbejdsportfolio" samt en præsentationsfolio med de ting, som eleven gerne vil fremvise.

Gennem portfolioen kan eleven selv, sammen med læreren eller forældrene følge op på

- planer, mål
- aktiviteter
- forskellige vurderinger af egne opgaver
- opgaveafslutninger
- evalueringer
- bemærkninger
- nye målsætninger.

Se i øvrigt: "*Portfolio Kalaallit Nunaanni – kopigassartalik (Portfolio i Grønland – kopieringsbog)*", *Ilinniusiorfik 2002, af Heidi Cortzen, Pierre André Krogh, Oluf Ostermann, Beate Thunberg.*

Planlægning

I forbindelse med årsplanlægningen skal læreren overveje, hvilke læringsmål, der skal arbejdes med i løbet af året, samt hvilke undervisnings- og evalueringsmetoder, der vil være hensigtsmæssige i den forbindelse.

I forbindelse med periodeplanlægning bør følgende overvejes:

1. hvad eleverne skal nå i forhold til:
 - læring,
 - holdningsdannelse,
 - motivation,
 - socialt sammenhold, samt
 - arbejdsmetoder,
2. hvordan andre lærere kan støtte, og hvordan der kan samarbejdes med øvrige lærerkolleger,
3. på hvilken måde det kan evalueres, om målene er nået.

Emnearbejde

Når man beskæftiger sig med emner inddrages skriftlige og ikke-skriftlige materialer så som bøger, video (spillefilm, musikvideo, tegnefilm osv.) billeder, logo, reklame, digt, kunst, radiospil m.m., og følgende bør medtages i bearbejdningen:

- indholdsforståelse
- perspektivering
- fortolkning
- ordforklaringer
- grammatik
- inddragelse af tidligere lært stof
- genre
- omskrivning fra én genre til en anden.

Tværfaglige forløb

Det kan anbefales, at der i perioder gennemføres tværfaglige forløb med inddragelse af læringsmål fra andre fag. Et forslag til et sådant forløb er medtaget som et appendiks (Appendiks C3) til denne læreplan.

Evaluering

Elevernes arbejde evalueres løbende på mange forskellige måder, både undervejs i processen og ved slutningen af et forløb/emne/periode. Eleverne bør altid før et arbejde påbegyndes kende målene og være klar over, på hvilke områder de senere vil blive evalueret.

På yngstetrinnet kan de daglige gøremål, projekter og delmål skrives på tavlen, og ved afslutningen af den givne periode diskuterer eleverne resultaterne: Hvad har vi opnået? Hvordan lærte vi? Hvad skal vi gå videre med?

På mellem- og ældstetrinnet kan en periodes delmål, planlagte aktiviteter og arbejder skrives på placher og hænges op og evalueres f.eks. midtvejs og ved afslutningen af forløbet. Der bør spørges til: Hvad gik godt? Hvordan kommer vi videre?

For at foretage den endelige evaluering må eleverne ved et forløbs begyndelse skrive en problemformulering og disposition. Dette kan sammen med en evaluering af arbejdsmåde og samarbejde bruges som vurderingsgrundlag.

I forbindelse med undervisningen bør elevernes arbejder udstilles. Der bør derfor altid i lokalet – udover de egentlige undervisningsmaterialer - være sakse, lim, kartoner, farver mv.

Udstillede arbejder bør være så indbydende som overhovedet muligt, hvorfor ødelagte placher mv. straks repareres eller tages ned.

Brugsanvisning til læreplanen

Læreplanen er opstillet i fire spalter, som vist i nedenstående figur

<i>Læringsmål</i>	<i>Forslag til undervisningen</i>	<i>Forslag til evaluering</i>	<i>Forslag til undervisningsmaterialer</i>
Kategori 1 – 4		Kategori 1 - 4	
I denne spalte anføres de obligatoriske læringsmål for faget delt op i 4 kategorier: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation • Indhentning af information • Kultur og levevilkår • Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse 	I denne spalte anføres forslag til undervisningsaktiviteter, -forløb og -metoder i relation til de enkelte læringsmål eller grupper af læringsmål. Forslagene skal ses som eksempler på, hvordan der kan arbejdes med de pågældende læringsmål, og er udelukkende vejledende.	I denne spalte anføres forslag til evalueringen ud fra læringsmålene i 1. spalte. <ul style="list-style-type: none"> o Forslagene skal ses som eksempler på, hvordan der kan evalueres ud fra de pågældende læringsmål, og er udelukkende vejledende. o 	I denne spalte anføres forslag til undervisningsmaterialer – såvel materialer til elevernes brug som vejledende materialer til lærerens brug. Forslagene skal ses som eksempler på, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i arbejdet, og er udelukkende vejledende.

Læringsmålene

Læringsmålene står anført i Hjemmestyrets bekendtgørelse om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Læringsmålene er således ligesom trinformål og fagformål fastsat af landsstyret og angiver obligatoriske, nationale standarder for undervisningens indhold.

Læringsmålene skal danne udgangspunkt for udvælgelsen af indholdet i undervisningen, og dermed også for evalueringen af elevernes udbytte heraf.

Læringsmålene er alle angivet som endemål for det trinnet og er formuleret som afslutninger af den indledende sætning: ”Ved afslutningen af ældstetrinnet forventes det, at eleverne... ”.

Læringsmålene for alle tre trin er inddelt i 4 kategorier:

- Kommunikation.
- Indhentning af information.
- Kultur og levevilkår.
- Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse.

Kategorierne udgør ikke skarpt adskilte delområder, men skal forstås som forskellige synsvinkler på og aspekter af det samlede faglige indhold. Kategoriernes rækkefølge er således ikke en angivelse af en faglig prioritering eller en rækkefølge som stoffet skal præsenteres i; der skal fortløbende undervises i relevante læringsmål fra flere kategorier i helhedsorienterede undervisningsforløb.

Rækkefølgen af læringsmålene inden for hver kategori er heller ikke udtryk for en faglig prioritering eller progression. Det er her op til læreren at vælge den vægtning og den rækkefølge, som forekommer mest hensigtsmæssig ud fra en vurdering af elevgruppens behov og interesser på det pågældende tidspunkt.

Kommunikation

I sprogundervisning er det vigtigt at gennemføre samtaler for at videreudvikle elevernes sproglige færdigheder. Dialog med henblik på sprogforståelse, lytning, læsning og skrivning benyttes som redskaber i sprogudviklingsarbejdet med henblik på, at give eleverne et rigere sprog og at fremme den kontinuerlige sprogtilegnelse. Eleverne er ved skolestarten allerede i stand til at modtage undervisning, og undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i elevernes sproglige niveau og gennemføres ved hjælp af forskellige teknikker og undervisningsmetoder.

Indhentning af information

Målet er, at eleverne bliver i stand til selvstændigt at indhente information. I disse år kommer der mange informationer gennem aviser, fjernsyn, Internet, annoncer, video, dvd, m.m. og disse informationskanaler bør eleverne kunne benytte og udvælge.

Kultur og levevilkår

Det er vigtigt at kende egen kulturelle baggrund og at forstå sit eget kulturelle ståsted. Der arbejdes grundlæggende ud fra samfundets og lokalsamfundets levende kulturelle rigdom. I undervisningen integreres sagn og sagaer, dialekter, og andre for forståelsen væsentlige elementer. Forståelsen af egen kultur danner grundlaget for forståelse for og holdning til andre kulturer.

Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse

Der arbejdes kontinuerligt med at udvikle undervisningsmaterialer til brug for hele skoleforløbet, hvilket indebærer materialer lige fra sproglege til materialer om sprogets opbygning. Grundlæggende sprogarbejde og sprogtilegnelse er basale arbejdsredskaber til brug for at give eleverne et rigere sprog i tale, læsning og skrivning. Der arbejdes altid med elevernes sproglige niveau som udgangspunkt.

Forslag til undervisningen

Forslag til undervisningen beskriver forskellige undervisningsmetoder og -aktiviteter og i enkelte tilfælde også egentlige afsluttede undervisningsforløb, som kan anvendes i arbejdet med at nå læringsmålene.

Der er ikke i alle tilfælde et én til én forhold mellem læringsmål og undervisningsforslag. Til nogle af læringsmålene er således anført flere forslag, mens andre undervisningsforslag dækker flere læringsmål.

Forslagene til undervisningen er ikke udtømmende, men skal forstås som vejledende eksempler på og ideer til, hvordan undervisningen kan tilrettelægges.

Som nævnt ovenfor angiver læringsmålene, hvilken viden og hvilke færdigheder eleverne forventes at have tilegnet sig efter afslutningen af hvert trin. Forslagene til undervisningen er kun i begrænset omfang differentieret i forhold til de enkelte alderstrin inden for det pågældende trin. Det er således op til skolen og den enkelte lærer at formulere delmål for undervisningen inden for det enkelte trin, og tilpasse undervisningsforløbene i forhold til elevernes alder og forudsætninger i øvrigt. Det skal understreges at forslagene udelukkende er vejledende, og det er således helt op til den enkelte lærer ud fra egne erfaringer og vurderinger at udvælge i, tilpasse og supplere de anførte arbejdsformer eller at erstatte dem med helt andre.

Forslag til evalueringen

Også for evalueringsforslagenes vedkommende gælder det, at der kan være et eller flere forslag til et læringsmål og et forslag, der dækker flere læringsmål. Det er således hensigtsmæssigt at sætte sig ind i alle forslag til undervisningen og evalueringen inden for hver kategori og betragte disse som et samlet hele.

Evalueringsforslagene kan have generel karakter eller være mere direkte rettet mod det/de anførte forslag til undervisningen. Der er dog i alle tilfælde en forbindelse med læringsmålene.

Der indgår forslag til elevens egen vurdering af sine arbejder og elevgrupperes selvstændige evaluering af deres opgaveløsninger, samt forslag til lærerens vurdering af de enkelte elevers standpunkt og vurdering af den samlede elevgruppe.

Forslagene til evalueringen skal på linie med forslagene til undervisningen betragtes som vejledende eksempler og ideer.

Forslag til undervisningsmaterialer

Forslag til materialer er ligeledes blot at betragte som forslag. Elevernes egne valg skal så vidt muligt tilgodeses, men materialevalget er lærerens ansvar ud fra de givne læringsmål og elevernes forudsætninger. Fortegnelser over relevante materialer findes på skolerne (Inerisaavik/Pilersuiffiks Katalog (fællessamlingen) og Inerisaavik/Pilersuiffiks katalog over undervisningsmidler fra Ilinniusiorfik). Desuden kan der bestilles materialer til gennemsyn (FUI-kataloget), mens andre kan købes gennem Forlaget Atuakkiorfik, og endnu andre kan hentes via internet m.v.

Appendiks

Efter læreplanen følger følgende appendiks:

C1: Tillæg til læreplanen om skrivning

C2: Tillæg til læreplanen om undervisning i grønlandsk for ikke grønlandsksprogede elever

C3: Forslag til tværfagligt forløb i grønlandsk på ældstetrinnet.

Læringsmålene for grønlandsk på alle tre trin

Ved afslutningen af <i>ungstetrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>melletrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>ældstetrinnet</i> forventes det, at eleverne
Kommunikation		
<ul style="list-style-type: none"> • kan udtrykke sig mundtligt og bruge sproget i samtale, samarbejde og fremførelse • kan udtrykke sig gennem fortælling, rollespil, digtning, dramatisering, sang og rytmik • kan bruge hjælpemidler, når de fortæller og dramatiserer • kan bruge sproget som middel til konfliktløsning, underholdning og formidling af viden • kan lytte aktivt og følge op med spørgsmål, lytte til andres tekster og samtale om tekster, de hører • kan læse lette tekster og læse egne tekster op i mindre grupper • kan genfortælle det væsentlige i noget, de har læst eller hørt, og gengive tekster i dramatisk form • kan give udtryk for, hvad de synes om tekster og andre udtryksformer, såsom billeder, tegninger, video og tegneserier • kan skrive enkle tekster om egne oplevelser samt skrive ud fra fantasi, billeder og læste, hørte og setede tekster • kan skrive kronologisk og fortællende samt skrive enkle fiktive genrer som f.eks. eventyr og sagn • kan forholde sig skriftligt ved at tegne og skrive logbog og beskeder • kan skrive og tegne på computer og sende e-mails 	<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge sproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde, diskussion, fremlæggelse og fremførelse • kan udtrykke sig mundtligt i fortællende, informerende, refererende, kommenterende og argumenterende form • kan udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i sammenhængende mundtlig form • kan præsentere tema- og projektarbejder • kan bruge hjælpemidler, der støtter kommunikationen, f.eks. stikord og plancher • kan bruge sproget som middel til konfliktløsning, overtalelse, underholdning, argumentation, formidling af viden og manipulation samt har viden om sprogets poetiske funktion • kan lytte aktivt og følge op med analytiske og vurderende spørgsmål • kan læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitteratur og sagprosa • kan læse op og gengive egne og andres tekster i dramatisk form • kan udarbejde refererende, beskrivende, berettende, kommenterende og argumenterende tekster • kan skrive sammenhængende om oplevelser, erfaring, fantasi, viden og følelser i en kronologisk form • kan skrive i fiktive og ikke-fiktive genrer, såsom referat, digte, drama, breve, anmeldelser, dagbøger, rapporter og avisartikler • kan bruge skrivning bevidst som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog, hurtigskrivning og notater • kan give respons på andres tekster og modtage respons på egne tekster 	<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge talesproget sikkert, varieret og argumenterende i samtale, samarbejde og diskussion • kan fremlægge og formidle stof med bevidsthed om, hvilken form der passer til situationen, og udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed • kan udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og veldisponeret form • kan lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling i samtale og dialog • kan læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitteratur og sagprosa • kan udnytte læsning til egen tænkning og egne formål med brug af tekster • kan læse op og gengive egne og andres tekster i fortolkende og dramatisk form • kan skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende • kan skrive sammenhængende, sikkert og varieret om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form der passer til situationen • kan skrive bevidst rettet til en defineret modtager • kan vælge den fiktive eller ikke-fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet, målrettet • kan bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog og hurtigskrivning og i forbindelse med notatteknik • kan give respons på andres tekster, modtage respons på egne tekster, og bruge færdigheder og erfaringer herfra bevidst ved individuelt arbejde • kan benytte e-mails i internationale sammenhænge og fremstille elektroniske præsentationer, f.eks. hjemmesider

Ved afslutningen af <i>ungstetrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>melletrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>ældstetrinnet</i> forventes det, at eleverne
Indhentning af information		
<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge biblioteket og få hjælp til at finde bøger • kan indsamle oplysninger fra andre mennesker om deres viden, erfaringer og historie, i og uden for skolen • kan anvende fagspecifikke computerprogrammer • kan lave simple søgninger på Internettet 	<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge biblioteket selvstændigt og søge information • kan indhente, udvælge og anvende relevante oplysninger om et bestemt emne, f.eks. fra bøger, Internettet, andre medier og fra andre mennesker • kan bruge fagspecifikke programmer • kan benytte ordbøger, opslagsbøger og andre relevante informationer 	<ul style="list-style-type: none"> • kan søge information ved hjælp af forskellige informationskilder, såsom bibliotek, arkiv og Internettet samt andre mennesker og kan bruge kilderne kritisk og selvstændigt i deres eget arbejde • kan bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel
Kultur og levevilkår		
<ul style="list-style-type: none"> • har kendskab til, at tekster fra gamle dage er forskellige fra vores tids tekster • har kendskab til grønlandske sagn • har kendskab til forskelle og ligheder mellem grønlandske sagn og andre landes eventyr • kan samtale om tekster og andre udtryksformer ud fra deres umiddelbare oplevelse og forståelse • er bekendt med, at der tales forskellige dialekter i Grønland og den historiske baggrund herfor 	<ul style="list-style-type: none"> • har kendskab til litteraturens foranderlighed gennem tiderne og til, at litteraturen afspejler den tid, hvor den er blevet til • har kendskab til, hvordan mundtlige fortællinger skiller sig fra skriftlige fortællinger såsom grønlandske og andre landes eventyr og sagn • har kendskab til salmer, sange og nyere digte • har kendskab til nogle særtræk ved andre dialekter 	<ul style="list-style-type: none"> • har viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, hvori den er blevet til • har kendskab til hovedtræk i den grønlandske sproghistorie og litteraturhistorie og har indsigt i den rolle, sprog og tekst spiller i kultur og samfund • har kendskab til mundtlige og skriftlige genrer, • har kendskab til mundtlige former herunder indhold, form og essensen i grønlandske, inuitiske og udenlandske sagn, eventyr og fortællinger • har kendskab til de forskellige grønlandske dialekter og udvalgte inuitsprog

Ved afslutningen af <i>ungstetrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>mellemtrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>ældstetrinnet</i> forventes det, at eleverne
Sprogiagttagelse og systematisk sprogarbejde		
<ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne tekster • kan bruge forskellige elementære læsestrategier • kan tale med om hovedindhold, tid, sted og handling i tekster og andre udtryksformer, såsom billeder, video og tegneserier • har elementært kendskab til og kan bruge sproglige virkemidler, • kender til, at der er forskel på det talte og det skrevne sprog, samt er opmærksomme på forskelle mellem egen dialekt og skriftsproget • er opmærksomme på sprogets fonetiske funktion, f.eks. rim og remser samt ordspil • er fortrolige med lydanalyse og lydsyntese • kender til bogstavernes lyd, form, navn og funktion • er fortrolige med orddelingsprincipperne • kan stave til og bruge lydrette og hyppige ord i egne tekster • kender til de små og store bogstaver og deres brug • har kendskab til, at sprog er opbygget af ord og sætninger, og kender til forskellige ordklasser 	<ul style="list-style-type: none"> • har indsigt i sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster, • kender og kan bruge forskellige læsestrategier: oversigtlæse, punkt-læse, skimlæse og nærlæse • kan fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, resume og referat • kan indsamle stof og disponere et indhold samt skrive fra ide til færdig tekst • har viden om betydningen af og kan bruge sproglige virkemidler • har indsigt i forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog • kan analysere, indholdslæse, tematisere, fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer i samspil med andre • kan gøre rede for genre, hovedindhold, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, personkarakteristik, analyse, fortolkning og miljøskildring og temaer i tekster og andre udtryksformer i samspil med andre • har viden om forskellige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion og kan udtrykke viden om samspillet mellem sprog, genre, indhold og situation, eksempelvis ældre og nyere litteratur, myter og sagn, digte, sagprosattekster, brevformer, reklamer og annoncer • kender og kan bruge reglerne for orddeling • kender og kan bruge grundregler for tegnsætning • har viden om navneordenes og verbernes struktur, dvs. stamord, tilhæng og endelser, og sætningsopbygningen • har viden om forholdsendelserne, stedordene, pegeordene og talordene 	<ul style="list-style-type: none"> • kan forholde sig med sikkerhed til formel sproglig korrekthed og sprogbrug i egne og andres tekster, • kan bruge varierede læsestrategier: oversigtlæse, punktlæse og nærlæse efter formålet, • kan fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, resumé, referat og noter efter overvejelse om, hvilken form der er bedst egnet • kan indsamle stof, skabe sig overblik og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen • kan styre skriveprocessen selvstændigt fra ide til færdig tekst • kan fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer selvstændigt og sammen med andre på baggrund af analytiske iagttagelser • kan gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre • har kendskab til hovedtrækkene i det grønlandske sprogs struktur, navneordene og verberne, stedordene, forholdsendelserne, pegeordene, adverbierne, partiklerne, tilhængene til navneord og verber samt sætningens og sætningsledenes opbygning, • kan læse tekster skrevet i den gamle grønlandske retstavning og kender dens systematik

Læreplan for Grønlandsk

***B: Læringsmål og forslag til undervisningen,
evaluering og undervisningsmaterialer***

Kommunikation	
Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og veldisponeret form • kan bruge talesproget sikkert, varieret og argumenterende i samtale, samarbejde og diskussion • kan lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling i samtale og dialog • kan fremlægge og formidle stof med bevidsthed om, hvilken form der passer til situationen, og udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed 	<p>Eleverne opøves i at gennemføre en diskussion en gang ugentligt i ca. 15 min. Diskussionen ledes af en ordstyrer, og forløbet evalueres efter hver gang. Hvis det ønskes, kan der arbejdes videre med diskussionsoplæggene som skriftligt arbejde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fremlæggelse af eget arbejde</i> Eleverne fremlægger deres arbejde på skift. Som indledning fastlægges, hvad eleverne skal gøre under og efter fremlæggelsen, fx om de skal notere de områder/emner de ikke forstår, om de må stille spørgsmål, om der skal gives svar på spørgsmål med det samme eller først senere, om de må komme med ideer, hvad der skal gøres med forslag til forbedringer. • <i>Holdninger og synspunkter</i> Eleverne diskuterer i grupper et fastlagt emne, f.eks. noget eller nogen, man beundrer (idoler), undrer sig over, finder mærkeligt, skal være opmærksom på, har lært, selv interesserer sig for. Alle grupperne fremlægger hovedpunkterne og argumenterne i deres diskussion for klassen. Efter fremlæggelserne diskuteres emnerne og fremlæggelserne i plenum. • <i>Foredrag</i> Eleven holder et ca. 5 minutters forberedt foredrag om et selvvalgt emne. Klassen og eventuelle andre tilhørere noterer sig punkter, de gerne vil have uddybet. Efter foredraget kan der stilles uddybende spørgsmål, og foredragsholderen besvarer disse. Deltagernes spørgsmål begrænses, så foredragsholderen ikke skal gentagne svar. • <i>"Krydsild"</i> Eleverne har på forhånd i grupper lavet spørgsmål angående et fastlagt emne (ugens emne). Efter at spørgerne er blevet udpeget, placeres 2 eller 3 elever - og efter omstændighederne også læreren - adskilt fra de øvrige elever fx som panel, og bliver uden at være forberedt stillet spørgsmål, som de skal give korte begrundede svar på. Det skal aftales, om de må forsøge at tale sig uden om spørgsmål, som de ikke har noget egentligt, konkret svar på.

Kommunikation	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren og eleverne skal være opmærksomme på, om eleverne formulerer sig i et nuanceret sprog, velformede og afsluttede udsagn samt argumenterer på en måde, der passer til emnet i fremlæggelse, spørgsmål, svar og udveksling af ideer og synspunkter. • Hvis eleverne har vanskeligheder med at udtrykke sig konkret eller mangler at uddybe områder inden for emnet, kan lærer og kammerater hjælpe dem på vej med uddybende spørgsmål. • Efterhånden som eleverne bliver mere fortrolige med at fremlægge og diskutere, gives de stadig større medansvar for selv at styre og overvåge forløbet. Inden fremlæggelsen kan man aftale, hvad der skal lægges vægt på, og hvilken fremgangsmåde der skal anvendes. <ul style="list-style-type: none"> - Fremlæggelserne og diskussionerne gennemføres på standardgrønlandsk. - I alle diskussionerne kan læreren ved sin deltagelse medvirke til at styre forløbet. Grundlæggende spørgsmål kan være: hvad, hvor, hvornår, hvorfor, hvem, hvordan osv. - I forbindelse med "krydsild" skal læreren påse, at der stilles saglige og seriøse spørgsmål. - Deltagerne skal være opmærksomme på, om alle i en diskussion holder sig til emnet. - Læreren bør bevidstgøre eleverne om hensigtsmæssig brug af tonefald, mimik og gestik. - Elevernes fremlæggelser kan videofilmes, for at de ved gennemsynet - eventuelt med lærerens hjælp - kan blive bevidste om deres egen fremtoning. - Læreren skal være opmærksom på, i hvilken udstrækning den enkelte elev deltager i et givet forløb med henblik på efterfølgende at inddrage dem, der ikke er aktive. 	<p>Aviser, blade og tidsskrifter: - AG - Sermitsiaq - Forskellige pjecer - mv.</p> <p>Fjernsynsudsendelser Radioudsendelser</p> <p>Elevernes egne produkter</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitteratur og sagprosa • kan udnytte læsning til egen tænkning og egne formål med brug af tekster • kan læse op og gengive egne og andres tekster i fortolkende og dramatisk form 	<p>Elevernes lyst til at læse forskellige typer litteratur fastholdes ved, fx i samarbejde med bibliotekarerne, at afholde daglige eller ugentlige læsearrangementer. Der arrangeres både stille- og højtlesning, individuelt, i grupper eller i klassen.</p> <p>Udgangspunkter for oplæsning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oplæseren viser gennem læsningen sin forståelse af det læste og derved også sin fortolkning. Oplæsning er et godt udgangspunkt for samtale/diskussion om, hvordan teksten kan forstås. - Oplæsning giver de bedste resultater, når man har sat sig godt ind i teksten på forhånd. Oplæseren skal kende indhold og budskab på forhånd og således have forberedt sig på, hvor de centrale passager i fremstillingen kommer, og hvorledes han skal læse dem. - Oplæsning skal øves. Den kan øves i par eller i små grupper. Tilhørerne i gruppen kan komme med forslag til forbedringer og fremhæve positive områder, de har lagt mærke til. - Dramatisk oplæsning. Hensigtsmæssig brug af skift i tempo, rytme og tonefald over stavelser eller hele ord under oplæsningen øger den dramatiske oplevelse for tilhøreren. - Tonehøjde og -styrke gør oplæsningen levende. <p>Eleverne kan angive, hvilke bøger de har læst, på litteraturlister ophængt i klasseværelset.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inden eleverne går i gang med at læse en given bog, skal de angive, hvad de vil foretage sig efter endt læsning: <ul style="list-style-type: none"> - give et referat eller resume - skrive en boganmeldelse - arbejde med læseteater - omsætte den til en anden genre (drama, hørespil, tegneserie, tekst osv.) - dramatisere episoder fra bogen - illustrere kapitlerne - mundtligt fremlægge sine tanker om dens indhold med henblik på klassens kommentarer - foretage en analyse af den og fremlægge den for andre - skrive en fortsættelse eller en anden slutning. • Eleverne arbejder med at indhente og behandle bestemte oplysninger fra forskellige bøger. <p>Metoder for de forskellige læseteknikker i forbindelse med tekstarbejdet kan ses under systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse.</p>

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Ved elevernes fremlæggelser bemærker læreren, om eleverne selvstændig giver udtryk for og forholder sig til indholdet i tekster. • Ved oplæsning og viderebehandling af tekster giver lærer og elever respons ud fra de opstillede mål i punkterne fra 'Udgangspunkter for oplæsning'. 	<p><i>Marlukkaarluni atuarneq</i>, kalaallisut kopimappit, Pilersuiffik 1999</p> <p>Hanne Fabrin m.fl.: <i>Læs på!</i> Dansk lærerforeningen 2001</p> <p>Paarisas udgivelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>INUK</i> - <i>Sila</i> <p>Læsestof:</p> <p><i>Atuartut aviisiat</i> <i>Sermitsiaq</i> <i>Atuagdliutit</i> <i>Kalaaleq</i> <i>Juullisiutit</i></p> <p>Internet</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende • kan skrive sammenhængende, sikkert og varieret om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form der passer til situationen 	<p>Alle skriftlige arbejder i skolen bør indledes med en samtale på klassen for at give alle elever en forforståelse af emnet/området.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleverne udarbejder en tekst, hvori de viser, at indholdet er tilpasset en bestemt situation eller emne, fx abstrakte emner som kærlighed, venskab, levevilkår og mere konkrete emner som fartøjer, sport, dyr. • Inden for en aftalt tidsramme sættes eleverne til at arbejde med et selvvalgt emne. Eleverne anvender løbende logbog. • På klassen, i grupper eller individuelt sættes eleverne til at finde kommunikationssituationer med forskelligt formål og indhold: <ul style="list-style-type: none"> - Indlæg i forskellige medier - Elevfremstillede tekster - Indlæg i forskellige blade og tidsskrifter - Radioavisen - Qanorooq - Inuusuttorsitutit - Fortællinger Eleverne kategoriserer eksempler i bestemte genrer, fx artikel, dagbog, sang, brev m.m. alt efter om de er refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende eller reflekterende. • Eleverne vælger parvis en genre, som de benytter til selvstændigt at formulere sig i om det overordnede emne. Eleverne arbejder med processkrivning for at budskabet bliver målrettet. Eleverne fastlægger selv, hvad de vil fremlægge. Det skal aftales på forhånd hvilket produkt, arbejdet skal ende med, fx: <ul style="list-style-type: none"> - Et digt, et foredrag, et skuespil, et hørespil osv. - Et 5 minutters foredrag - En PowerPoint-præsentation - En plakat med informationer til brug under fremlæggelsen - Et resume af fremlæggelsen til uddeling til de andre elever • Eleverne kan i grupper beskæftige sig med aktuelle verdensbegivenheder, og de kan uddybe deres viden om et historisk eller andre aftalte emner.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren bemærker om elevernes brug af mindmap er hensigtsmæssig. • Mindmap: <ul style="list-style-type: none"> - Stikordene svarer til de punkter, der er omtalt i forbindelse med emnet. - At stikord med indbyrdes sammenhæng er samlet i grupper. - En liste over informationskilder er skrevet. - Det klart fremgår, hvem teksten henvender sig til. • Ved elevernes egen planlægning af fremlæggelsen bemærkes om følgende er fulgt: <ul style="list-style-type: none"> - notater - kort uddybning af notaterne - nærmere forklaring - udarbejdelse af skriftlig plan. • Lærer og kammerater giver respons på, om fremlæggelserne passer til emnet med hensyn til sprogbrug og indhold. • Ved skriftlig fremlæggelse giver læreren skriftlig feedback på indhold og sprog - grammatik, varieret sprogbrug, omfang og korrekthed. 	<p>Hans A. Lyngé allallu: <i>Allattariarsor-neq - Ilinniartitsisup mappersagaa</i>, Atuakkiorfik Ilinniuisiorfik 1997</p> <p>Kopimappit <i>Kalaallisut aamma Kalaallisut II</i></p> <p>Internettet</p> <p>Paarisas udgivelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>INUK</i> - <i>Sila</i> <p><i>Atuartut aviisiat</i> <i>Sermitsiaq</i> <i>Atuagdliutit</i> <i>Kalaaleq</i> <i>Juullisiutit</i></p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<p>• kan bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog og hurtigskrivning og i forbindelse med notatteknik</p>	<p>Ved hurtigskrivning forstås, at man på 5-10 minutter skriver alt, hvad der falder én ind - også alle de tanker, der ikke har noget med emnet/sagen at gøre. Hurtigskrivning tjener flere formål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at komme i gang med at skrive. - at udvikle ideer, fastlægge egne erfaringer og åbne for flere indfaldsvinkler til arbejde med emner/områder. - at tømme sine tanker: man skriver alt det, man tænker på – også negative tanker – og på den måde kommer man af med dem. <p>• Med udgangspunkt i et aktuelt emne, der bliver behandlet i en nyheds-, kultur- eller ungdomsudsendelse fra KNR, skal eleverne løse en skriftlig opgave.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udsendelsen optages. - Der aftales på klassen, hvilke fokuspunkter eleverne skal koncentrere sig om. - Eleverne diskuterer og fremkommer med ideer til, hvilke hjælpemidler det er hensigtsmæssigt at anvende i forbindelse med behandlingen af punkterne i fjernsynsudsendelsen. - Eleverne ser udsendelsen. - Under udsendelsen tager eleverne notater til videre bearbejdning. Brug evt. logbog - I små grupper diskuterer eleverne deres notater. De argumenterer for de notater, de hver især har taget - Eleverne vælger en skriftlig genre inden for avisen, hvor de inddrager deres notater, viden og fantasi. - Eleverne finder en kammerat, som kan støtte under selve skriveprocessen. - Den skriftlige opgave renskrives. - Alle de skriftlige opgaver samles i en fælles bog/avis - Eleverne læser bogen/avisen igennem. - Under læsningen tages notater, som skal bruges til feedback til klassekammeraterne. <p>• Eleverne trænes i at bruge skrivning som hjælpemiddel ved dagligt at få små konkrete, individuelle eller frie hjemmeopgaver. Fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notér hvad dine forældre mener om ... - Hvilke emner bliver behandlet i Qanoroq i aften? - Lav et resumé af din yndlingsfilm. - Hvad betyder ordet kammeratskab for dig? - osv.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren er opmærksom på, om alle elever ved mundtlige og skriftlige input, benytter en egnet notateteknik, der gør dem i stand til selv at forholde sig til emnet. - Hvilke notater er taget i forbindelse med den mundtlige fremstilling? - Hvilke notater er taget i forbindelse med den skriftlige fremstilling? - Hvilke notater er taget i forbindelse med feedback? - Er notaterne brugt til at huske hovedpunkter i fremstillingen, udgør de et resume/referat, eller er de udtryk for elevens egen opfattelse. - Hvad er det vigtigste i logbogsnotaterne? 	<p>Hans A. Lyngé allallu: <i>Allattariarsor-neq - Ilinniartitsisup mappersagaa</i>, Atuakkiorfik Ilinniuisiorfik 1997</p> <p>Eva Tverskov: <i>At skrive dagbog – logbogen i undervisningen</i>, Dan sklærereforeningen 1998</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan skrive bevidst rettet til en defineret modtager • kan vælge den fiktive eller ikke fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet, målrettet • kan give respons på andres tekster, modtage respons på egne tekster, og bruge færdigheder og erfaringer herfra bevidst ved individuelt arbejde 	<p>Skriveprocessen videreudvikles løbende ved at lade eleverne på klassen, i grupper eller individuelt træne de enkelte dele inden for processen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delene til en bestemt skriftlig genre drøftes på klassen - og der laves en mindmap på tavlen: <ul style="list-style-type: none"> - Afsender/modtager - Formålet - Indholdet - Teksttype - Form, fremgangsmåde og tone - Kilder - Fremlæggelse - Tidsplan <p>Eleverne grupperer sig efter genre. Max 3 i en gruppe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - I fællesskab udarbejder grupperne en disposition der tager udgangspunkt i klassediskussionen. Tilføjelser/ændringer diskuteres. - Indhentning af information fordeles mellem eleverne - Gruppen udarbejder en tidsplan for arbejdet. Der skrives dagbog. - Søgning af inspirationsmateriale <p>Individuel udarbejdelse af udkast til teksten.</p> <p>Når første udkast foreligger - helst skrevet på computer for at lette den efterfølgende revision - skal det gennemgås efter i forvejen fastlagte kriterier. Man kan tage udgangspunkt i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den, der giver respons tager notater under lytning/læsning for at kunne stille spørgsmål og forbedringsforslag. - Spørgsmål, forslag til forbedringer og udpegning af positive sider forelægges for forfatteren, som lytter og taler med. - Ophavsmanden reviderer teksten på grundlag af de forslag, han mener at kunne bruge. - Ved den fornyede gennemgang af teksten lægges der mærke til, om de enkelte ord og sætninger er brugt korrekt, og om stavningen er korrekt. <p>For at følge elevernes læring bør eksempler på målene, ændringer i det skriftlige arbejde samt optegnelser om område/emne, der skal læres og øves, lægges i elevernes portfolio.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • kan benytte e-mails i internationale sammenhænge og fremstille elektroniske præsentationer, f.eks. hjemmesider 	<ul style="list-style-type: none"> • Klassen kan skaffe sig jævnaldrende at skrive sammen med i Grønland eller andre lande. • Hvis skolen ikke har en hjemmeside, kan eleverne, efter at en sådan er blevet oprettet, eller efter at klassen har etableret sin egen, løbende sætte deres indslag herpå. <ul style="list-style-type: none"> - arbejdsprodukter - planer i undervisningen, forløb og evaluering - fremtidstanker og holdninger - <p>Flere skoler i Grønland og mange i Danmark har hjemmesider, som eleverne kan hente ideer og inspiration fra.</p>

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren/elever i grupper kan give respons på dispositionerne. Læg mærke til: <ul style="list-style-type: none"> - Indholdets omfang - Bredden i indholdet - Om dispositionen/opdelingen i afsnit passer til emnet - Om budskabet kommer frem - Om kilderne er relevante • Læreren skal sikre, at kriterierne følges. Læreren taler løbende med den enkelte gruppe eller elev om deres arbejde. • Læreren forhører sig med jævne mellemrum om, hvordan eleverne oplever og lærer af den respons, de modtager på deres arbejde. Elevernes portfolio kan tages som udgangspunkt. • Eleverne kan i par eller enkeltvis gennemgå og kommentere deres kammeraters arbejde ud fra på forhånd fastlagte retningslinier: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvad er det, vedkommende vil sige? <ol style="list-style-type: none"> a. Hvad er godt? b. Er der noget, der skal gøres mere klart? 2. Afsnittenes rækkefølge? <ol style="list-style-type: none"> c. Stort eller lille lineskift/afsnit? 3. Er sætningerne fuldstændige? <ol style="list-style-type: none"> d. Er de forståelige? e. Er de for lange eller for korte? f. Får deres rækkefølge det frem, som ønskes udtrykt? 4. Passer ordvalget til genren? 5. Er tegnsætningen korrekt? 	<p>Lise Ammitzbøll: <i>Projekt i dansk</i>, Dansk lærerforening 2003 Følgende bøger: elevbog, lærervejledning</p> <p>Plakaten <i>Allannerup ineriartortinnera</i>, Pilersuiffik inniminn.nr.: 1184</p> <p>Hans A. Lyngé allallu: <i>Allattariarsor-neq - Ilinniartitsisup mappersagaa</i>, Atuakkiorfik Ilinniarsiorfik 1997</p> <p>Kopimappit <i>Kalaallisut aamma Kalaallisut II</i></p> <p><i>Killiffilersuutit – Atuuttarfii nassuiaataat assersuutipasullu</i>, Oqaasiliortut & Atuakkiorfik Ilinniarsiorfik 2000</p> <p><i>Misilitsissutinik misissuisarnermi najoqqutassat nalinginnaasut</i>, ilusaata sisamaat, KIIP/ Inerisaavik 1994</p> <p>Minittornerit 4-8 lærervejledninger</p> <p>Birgitte Therkildsen & Nynne Werngreen: <i>Fra tekst til tekst til tekst - Genre, sprog og skriftlighed</i>, L&R Uddannelse A/S, 2004</p>
<ul style="list-style-type: none"> • I evalueringen kan der tages udgangspunkt i kriterier, som aftales med eleverne forud for hvert forløb. Følgende punkter kan inddrages: <ul style="list-style-type: none"> - De almindelige tekniske vejledninger og layout. - Håndbøger, man skal være opmærksom på, når man går i gang. - Man skal være opmærksom på sin kommunikationspartners kultursærpræg (fra andet land, anden by eller andet miljø). - Regler for god netikette. - Udtryk, der anvendes i e-mails/chat. 	<p>ATTAT</p> <p>SkoleKom</p> <p>Internettet – google</p> <p>Carsten Scheuer: <i>Aviisiliorta...</i>, Atuakkiorfik Ilinniarsiorfik 1998</p>

Indhentning af information	
Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan søge information ved hjælp af forskellige informationskilder, såsom bibliotek, arkiv og Internettet samt andre mennesker og kan bruge kilderne kritisk og selvstændigt i deres eget arbejde 	<p>I forbindelse med informationssøgning forventes, at eleverne selvstændigt kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notere, hvilke spørgsmål de vil have svar på - Søge i bøger og i ikke skrevne materialer - Surfe kritisk på Internettet - Observere aktivt - Interviewe (notater) - Bearbejde lydoptagelser, fx interview <p>Eleverne skal altid have forberedt/øvet sig på fastlagte spørge-, samtale- og lytteteknikker og ikke mindst notateknik ved informationssøgning. De skal løbende føre logbog om processerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efter at opgaverne er formuleret, skal eleverne indhente relevante informationer. I grupper/klassen diskuteres nedenstående spørgsmål: <ul style="list-style-type: none"> - Hvad ønskes der informationer om? - Til hvilket formål, hvordan og hvornår skal informationerne indhentes? - Hvilke spørgsmål vil interviewererne stille? - Hvad skal der gøres med informationerne, hvordan skal de bearbejdes? <p>I bearbejdelsen af de indsamlede informationer vil eleverne nu og da have behov for hjælp til at ordne/sortere de informationer, de har indsamlet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I løbet af processen skal eleverne have respons på, hvorvidt de har udnyttet deres informationer optimalt. Midtvejs i forløbet aflægger grupperne rapport om, hvordan deres arbejde skrider frem. Klassen drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan udvikler processen sig? – Er eleverne stødt på problemer, som de skal have hjælp til at løse? - Er der kommet flere delemler til? – Hvordan skal de behandles? • I forbindelse med fremlæggelserne skal eleverne forberede sig på spørgsmål til produkterne som fx: <ul style="list-style-type: none"> - Hvorfra stammer bestemte informationer, og hvordan er de blevet indhentet? - Har der været forhindringer forbundet med informationsindhentning? - Er der sket ændringer i opgaven fx pga. praktiske problemer? <p>Efter fremlæggelse af produktet – fx planche, sang, foredrag, billede m.m. – skal klassekammerater, lærer eller andre tilhørere give respons i form af spørgsmål/kommentarer, som eleverne/grupperne derefter besvarer.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel 	<p>I skriftligt arbejde som retstavning og skriftlig fremstilling og i mundtligt arbejde skal læreren sørge for, at ordbogen altid anvendes, når der opstår tvivl om et ord.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brug af ordbogen øves særskilt ved eksempelvis at lade eleverne søge efter bestemte ord og nedskrive dem. Lad eleverne: <ul style="list-style-type: none"> - finde mindst ti dyr under de fem første bogstaver - finde mindst 20 betegnelser for kroppens dele - finde ord som nu skrives med bindestreg - finde låneord (nye såvel som ældre) og undersøge, hvordan de bøjes - finde ord med stort begyndelsesbogstav - finde definitioner på tilhængs betydning - udskifte tilhæng uden at ordet ændrer betydning - opdele ord med mange tilhæng i flere ord - finde den korrekte stavemåde for og rette almindeligt forekommende, ukorrekt stavede ord - gætte den rette betydning af ukendte ord ud fra tre forskellige forklaringer ("Fup eller fakta") - gætte kryds og tværs - fremstille kryds og tværs • Eleverne nedskriver tvivlsspørgsmål og andet og diskuterer dem efterfølgende på klassen.

Indhentning af information	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren giver alle elever respons på deres arbejde: - Har informationssøgningen været tilstrækkelig? - Er kilderne anvendelige og er de brugt hensigtsmæssigt? - Har produktet/fremlæggelsesformen været hensigtsmæssig og fyldestgørende? <p>I forbindelse med responsen evalueres der også på arbejdsform og -indsats.</p>	<p>Biblioteket Internet Lokale muligheder</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren sørger for, at opgaverne bliver løst korrekt og skal være opmærksom på, at eleverne gør brug af det indlærte i deres efterfølgende opgaver. 	<p><i>OQAATSIT</i> og <i>OQAATSINUT tapiliusaaq</i> <i>ordbogérak</i>, Ministeriet for Grønland 1967</p> <p>div. ordbøger</p> <p>Forskellige leksika</p> <p>Lise Lennert Olsen og Birgitte Hertling: <i>Grønlandsk tilhængsliste</i>, Pilersuiffik 1988</p>

Kultur og levevilkår	
Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • har kendskab til hovedtræk i den grønlandske sproghistorie og litteraturhistorie og har indsigt i den rolle, sprog og tekst spiller i kultur og samfund • har viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, hvori den er blevet til 	<p>Forskelle i litteratur, der handler om henholdsvis nutidige og fortidige forhold, drøftes i grupper og færdigbehandles på klassen. Nutidige forhold er eleverne nogenlunde velkendt, også selvom de nogle gange ikke kan gøre rede for dem. Fortidige forhold, som de har læst om og gjort rede for, kan på trods heraf alligevel være vanskelige for dem at forstå.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleverne vil kunne opnå indsigt i talesprogets udvikling ved at studere ældre tekster. De arbejder eksempelvis med svært tilgængelige tekster fra forrige århundrede. Hvorfor er de vanskelige at forstå? <ul style="list-style-type: none"> - fordi vores livsform har ændret sig? - fordi sproget har ændret sig? - fordi skriftsproget har ændret sig? - fordi retskrivningen er anderledes? • Ved læsning af ældre litteratur skal eleverne undersøge, hvad der har ændret sig gennem tiden <ul style="list-style-type: none"> - lokalt - internationalt - sprogligt - mht. levevis - kommunikationsmæssigt - kulturelt Samarbejde med samfundsfaglæreren er en oplagt ide inden for disse arbejdsfelter. • På Internettet, i bøger, på biblioteket, hos offentlige myndigheder, i familiernes billedsamlinger osv. findes relevante billeder (med hensyn til tema, tidsperiode, persongalleri, forfatter o.a.), som eleverne arbejder med som herunder beskrevet: <ul style="list-style-type: none"> - et kort gennemsyn og diskussion af billederne på klassen - der udarbejdes så mange spørgsmål til billederne som muligt (hvorfor, hvornår, hvad, hvordan osv.) - efter en fælles drøftelse af spørgsmålene udarbejdes flere med relevans til forholdene på den pågældende tid Eleverne interviewer i grupper personer med viden om de forhold, som billederne beskriver, og noterer de indhentede informationer. Blandt informationerne kan være datidens måde at skrive på – skrivestil og ordvalg (eksempler herpå kan findes på museerne). Eleverne sammendrager de informationer, de har indhentet. Informationerne indplaceres på en tidslinie, hvorefter de udarbejder et lille drama over et af billederne: <ul style="list-style-type: none"> - For hver person på billedet udpeges en elev til at spille rollen som vedkommende. - Eleverne får 3-5 minutters tænkepause og udspørges derefter om personen, hvorefter - de opfører et kort (højest 5 minutters) rollespil ud fra billedet og på baggrund af de informationer, de har indhentet.

Kultur og levevilkår	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<p>Inden arbejdet påbegyndes, skal det aftales med eleverne, hvad målene for forløbet er.</p> <p>• Læreren skal bemærke: – Hvilke ændringer i tiden har eleverne hæftet sig ved? – Er de væsentlige? – hvorfor? – Har eleverne kommunikeret deres viden om perioden?</p>	<p>Christian Berthelsen: <i>Kalaallit atuak-kiat 1990 ilanngullugu</i>, Atuakkiorfik 1994</p> <p>Hans Anthon Lyngø: <i>Kalaallit atuak-kiortui ukiuni 25-ni</i>, Forlaget Atuagkat 2000</p> <p>Ullorsiuutit: <i>Suluit VI qupp.</i> 6-29 (Pilersuiffik)</p> <p>Ole Brandt: <i>Taseralik</i> Isiginnaagassiaq Suluit VI qupp. 45-66: Taseralik (Pilersuiffik)</p> <p>Villads Villadsen: <i>Habakuk nuliahu Marie Magdaline</i> (Pilersuiffik)</p> <p>Tusarnaagassiaq: <i>Suluit VI qupp.</i> 125-142 (Pilersuiffik)</p> <p><i>Jullisiutit</i></p> <p>Jørgen Fleischer: <i>Seeredaaq allallu</i>, Atuakkiorfik Tassunga suliasartat, Pilersuiffik, 1999</p> <p>Mads Lidegaard: <i>Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera 1</i>, Pilersuiffik 1985</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • har kendskab til mundtlige og skriftlige genrer • har kendskab til mundtlige former herunder indhold, form og essensen i grønlandske, inuitiske og udenlandske sagn, eventyr og fortællinger 	<ul style="list-style-type: none"> • Læreren fortæller – ikke læser op, men fortæller - en gammel fortælling/sagn og myte fx 'Terianniamik nuliartoq' fra Sangens Kraft. Eleverne læser myten. Eleverne undersøger/diskuterer, hvad der gør de to kommunikationssituationer forskellige. Der udarbejdes plancher, der præciserer forskellene mellem de to genrer. • Klassen drøfter, hvordan historien er blevet bevaret. Ud fra det kendskab eleverne har til eventyrgenren, diskuteres ligheder og forskelle. <ul style="list-style-type: none"> - Er det kun os i Grønland, der har sagn og myter? – hvordan er overleveringer sket? - Hvilken opbygning har de? - Hvorfor er de opstået? (opdragende, svar på eksistentielle spørgsmål) - Hvem var målgruppen? Hvilke af vores fortællinger er rettet specielt mod børn. Eksempelvis Kaassassuk. Er denne fortælling for voksne i dag blevet gjort til en børnefortælling? - Hvad er deres budskaber? - hvem tager sig i dag af dette (moral/etik, opdragelse og andet af betydning for livet) - Hvilke forskelle og ligheder kan findes ved sammenligning mellem grønlandske/inuitiske og europæiske sagn/myter og eventyr. • Til slut vælger hver elev enten at fortælle eller forfatte en historie, som de fremlægger.
<ul style="list-style-type: none"> • har kendskab til de forskellige grønlandske dialekter og udvalgte inuitsprog 	<ul style="list-style-type: none"> • Forskellige dialekters fremtrædelsesformer, som bestemte ord og en bestemt brug af tilhæng og bøjningsendelser samt prosodi, behandles på klassen. • Efter i udvalgte bøger at have arbejdet med teksteksempler, der illustrerer dialekterne, kan klassen invitere personer, der taler den pågældende dialekt til at komme og fortælle. I forbindelse med fortællernes besøg gives eleverne til opgave at bemærke sig forskellene i dialekter. Eksempel: eleverne nedskriver bestemte kendetegn ved egen dialekt og finder og sammenligner med tilsvarende forhold i den anden dialekt. • Eleverne lytter i grupper til og nedskriver dialektoptagelser - fra medierne eller optaget under besøg hos folk o.l. Teksterne omskrives/omsættes herefter til standardgrønlandsk på et andet stykke papir og forskellene tydeliggøres • Eleverne sættes til at prøve at tale med de forskellige dialekters melodi og så vidt muligt udtale.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren skal sammen med eleverne <ul style="list-style-type: none"> - vurdere, om eleverne har forstået forskellene mellem talt og skrevet sprog. - være opmærksom på og evaluerer på, om eleverne sætter de gamle fortællinger i et nutidigt perspektiv. - vurdere, hvorvidt eleverne har fundet væsentlige forskelle/ligheder ved sammenligning mellem inuitiske og europæiske fortællinger. 	<p>Klaus Slavensky: <i>Sangens Kraft</i>, Det Danske Center for Menneskerettigheder 1994</p> <p>Gert Lybert: <i>Kalaallit Oqaluppalaavi</i>, Kalaallit Nunaanni Naqiterisitsisarfik ISBN 87-558-0342-3</p> <p><i>Oqalualaartussaqaqaraluarnepoq ...</i>, Atuakkiorfik 1996</p> <p><i>Taama allattungu</i>, Aron' bind I & II, Atuakkiorfik 1999</p> <p>Aaqq. Frederik Nielsen: <i>Unikkaartuar-toq Ungaarak</i>, Atuakkiorfik 1995</p> <p>Nuts. Hans Anthon Lyng: <i>Sineriammiut oqaluttuaat</i>, Atuakkiorfik 1999</p> <p>Hans Anthon Lyng: <i>Qujavaarsukkor-miut inuunerannik oqaluttuaq</i>, Ilinniusiorfik 1996</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren aftaler og laver mål for evaluering sammen med eleverne alt efter formålet med dialektarbejdet. • Optegnelsen af resultaterne af bearbejdelsen efter besøget kan, hvis gæsten har mulighed herfor, forelægges vedkommende til evaluering. 	<p><i>Neriusaamut pisaritittoq - Afrikamit oqaluttualiaat nalornisoornartut 50-it</i>, Ilinniusiorfik 1996</p> <p>Mads Lidegaard: <i>Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera 3</i>, Atuakkiorfik/Undervisning 1995</p> <p>Elisa Maqe: <i>Tunumiit mersertini oqaluttuaat</i>, Atuakkiorfik 1994</p> <p>Ole Brandt: <i>Qooqa</i></p> <p><i>Inuit, kultur og samfund – en grundbog i eskimologi</i>, Forlaget Systime A/S 1999</p> <p>Video evt. fra Pilersuiffik: <i>Jeg husker ... Fortællinger fra Grønland</i></p>

Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge varierede læsestrategier: oversigtslæse, punktlæse og nærlæse efter formålet • kan fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, resumé, referat og notater efter overvejelse om, hvilken form der er bedst egnet 	<ul style="list-style-type: none"> • Inden læsningen påbegyndes repeteres læsestrategier: <ul style="list-style-type: none"> - skimning; hvor man hurtigt løber gennem teksten for at få fat i hovedindholdet - skanning; hvor man leder efter bestemt oplysninger - intensiv læsning; hvor man søger at få alle oplysninger med - oplevelseslæsning; læsning af romaner, noveller eller længere tekster, hvor man skal have overblik så hovedindholdet og nogle detaljer huskes. • Klassen inddeles i 4 grupper. Hver gruppe får tildelt samme avisartikel, som de skal lave opgaver til ud fra hver af de 4 læsestrategier. <ul style="list-style-type: none"> - Grupperne besvarer hinandens spørgsmål. - Der diskuteres fordele og ulemper ved de enkelte læsestrategier - Grupperne udveksler erfaringer i klassen. • Eleverne læser en udvalgt tekst fx en kort novelle eller en sagtekst. Læreren udarbejder opgaver, som dækker nedenstående elementer: <ul style="list-style-type: none"> - referat; en kort handlingsgengivelse af handlingen uden detaljer - resumé; en ultrakort handlingsgengivelse - mindmap; en sortering af ideer og facts - notater; korte stikord skrives, mens man læser - understregning; de steder, som betyder noget for læseren Eleverne besvarer opgaverne og udarbejder eventuelt selv tilsvarende opgaver til en anden tekst. Man kan dele resumé- og referatopgaverne op i en mundtlig og skriftlig del. Forløbet afsluttes ved, at eleverne diskuterer, i hvilke situationer de vil anvende hvilke værktøjer.

Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none">• Læreren vurderer hvorvidt elevernes opgaver til hinanden dækker kriterierne. Repeter eventuelt.	Hanne Fabrin m.fl.: <i>Læs på!</i> Dansk lærerforeningen 2001

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan indsamle stof, skabe sig overblik og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen • kan styre skriveprocessen selvstændigt fra ide til færdig tekst 	<p>Projektarbejdsformen gør det muligt at opnå ovenstående læringsmål. Den består af følgende elementer uanset emne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valg af emne - Overemne og delemner - Problemformulering - Informationssøgning - Bearbejdning af informationer - Formidling og produkt - Proces og evaluering. <ul style="list-style-type: none"> • Eleverne udarbejder arbejdsspørgsmål ud fra: <ul style="list-style-type: none"> - Videns – og dataspørgsmål (hvad, hvor, hvornår) - Forklarings – og forståelsesspørgsmål (hvorfor, hvordan) - Holdnings – og vurderingsspørgsmål (egen mening, sammenligne forskellige holdninger) - Handlingsspørgsmål (hvad man kan gøre for at ændre nogle forhold) • Eleverne skal enten i grupper eller individuelt udarbejde en rapport i forbindelse med et emnearbejde. I elevernes planlægning af deres forløb skal de svare på følgende: <ul style="list-style-type: none"> - Skal du arbejde alene eller sammen med andre? - Hvis du er sammen med andre, hvordan laver I så aftaler? - Brainstorm: hvad skal du/I arbejde med? - Mindmap: systematisk nedskrivning af associationer - Sortering: udvælgelse af brugbare ideer. - Opgaveformulering/disposition - Hvordan vil du/I arbejde med det? - Hvem giver respons på dit/jeres arbejde? - efter hvilke kriterier/retningslinier? - Informationsindhentning og -kilder: hvor og hvordan vil du/I finde oplysninger til arbejdet? - Valg af målgruppe: hvem henvender du/I dig/jer til? - Valg af genre: hvad skal dit/jeres produkt være? Hvilke materialer skal du/I bruge? Hvor opbevares materialerne til arbejdet? - Hvornår skal du/I evt. bruge/reservere computer eller et andet lokale? <p>Eleverne laver både midtvejs- og slutevaluering</p>

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren skal under elevernes bearbejdning af informationer være opmærksom på, om eleverne: <ul style="list-style-type: none"> - gennemgår informationerne for at vurdere, om de kan bruges. - udvælger de informationer, der kan bruges. - organiserer informationerne i områder, der svarer til arbejdsspørgsmålene. - registrerer de informationer, der skal arbejdes videre med. • Elevernes arbejde vurderes på proces og produkt og igen alt efter, hvilke mål klassen og den enkelte elev har sat sig som delmål. Hertil føres løbende og daglig logbog. • Ved kommenteringen/respons på elevernes arbejde skal de positive sider og ikke mindst elevernes fremgang bemærkes og roses i forhold til de opstillede delmål for forløbet. • I forbindelse med vurderingen af elevernes produkt, skal det indgå i overvejelserne, hvorvidt de har overholdt genredefinitionerne: <ul style="list-style-type: none"> - <i>referat</i>, hvor indholdet gengives med egne ord - <i>resume</i>, hvor kun det vigtigste i en tekst gengives - <i>anmeldelser</i>, hvor der udtrykkes personlige holdninger til eksempelvis film, bøger, musik eller andre udgivelser efter en objektiv analyse - <i>digting</i>, hvor der gives udtryk for følelser gennem metaforer - <i>billedbeskrivelse</i>, hvor billedets motiv omsættes til ord; kan medtage genre, farver, rum, handling og personer - <i>essay</i>, hvor et bestemt emne fremstilles i en personlig form; forfatteren giver udtryk for egne følelser, holdninger og tanker - <i>argumenterende tekster</i>, hvor argumentationen tydeliggøres og holdninger og overvejelser medtages - <i>informerende tekster</i>, hvor der viden og disposition vises - <i>breve</i>, hvor brevformen med modtager og afsender overholdes og udtrykker personlige følelser og relationer - <i>fabulerende tekster</i>, som kan være et sagn eller myte, et eventyr eller en historie, skal være afsluttet og have en form, der passer til indholdet • I elevernes midtvejsevaluering skal de svare på følgende: <ol style="list-style-type: none"> 1. Fungerer din/jeres planlægning? 2. Er du nødt til at arbejde hjemme for at blive færdig til tiden? 3. Hvad mangler du/I at lave? 4. Hvad er gået godt? 5. Hvad er gået dårligt? 6. På hvilke måder skal du arbejde anderledes i resten af tiden? • I deres slutevaluering skal de svare på nedenstående: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan vurderer du din arbejdsindsats? 2. Er du tilfreds med dit/jeres produkt? 3. Hvad har været godt i forløbet? 4. Hvad har været dårligt i forløbet? 5. Har du i dit arbejde brugt forskellige informationskilder? 6. Hvis du har samarbejdet med nogen, hvordan gik samarbejdet? 7. Hvad vil du gøre anderledes næste gang, du skal arbejde med en opgave? 	<p>Lise Ammitzbøll: <i>Projekt i dansk</i>, Dansk lærerforening 2003</p> <p>Signe Holm-Larsen m.fl.: <i>Udtryksformer</i>, Alinea 1999</p> <p>Hans A Lyng m.fl.: <i>Allattariarsorneq – Ilinniartitsisup mappersagaa</i>, Atuakiorfik Ilinniuisiorfik 1997</p> <p>Kopimappit Kalaallisut II: <i>10.-12. klassini allattariarsorneq</i></p> <p>Erik Skøtt Andersen, Claus Detlef og Jens Raahauge: <i>Sæt ord på din verden, bind 1-3</i>, Dansk lærerforening 1991</p> <p>Pernille Rosberg Frederiksen og Stine Kragholm Knudsen: <i>Skriv! - Procesorienteret skrivning i dansk som andetsprog</i>, Akademisk Forlag 2004</p> <p>Birgitte Therkildsen og Nynne Werngreen: <i>Fra tekst til tekst til tekst genre, sprog og skriftlighed</i>, L&R Uddannelse A/S, København 2004</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer selvstændigt og sammen med andre på baggrund af analytiske iagttagelser • kan gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre 	<p>I forbindelse med arbejdet med disse læringsmål, arbejder eleverne med nedenstående analysebegreber. Punkterne i analysemodellen skal ikke anvendes slavisk. Det er vigtigt, at eleverne lærer at udvælge de mest hensigtsmæssige analyseelementer ud fra indholdet i den enkelte tekst.</p> <p>Grundelementerne i tekstarbejdet består af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analyse: at skille ad - Fortolkning: oversættelse fra bogens sprog til læserens - Vurdering: hvad læseren synes om teksten. <p>Tekstforståelse/analyse og fortolkning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Referat/resumé - Genre - Tema, form, titel - Miljø - Personer - Forfatter/afsender, budskab, middel, målgruppe. <p>Tekstens struktur</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komposition - Fortæller/synsvinkel - Sprog - Ordvalg - Sproglige billeder/metaforer/associationer. <p>Perspektivering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personlige erfaringer - Skrevne materialer: samme forfatter eller andre forfattere - Ikke skrevne materialer: videoer, film og bånd/CD. <p>Egen mening</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elevens egen mening om teksten/emnet.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren skal være opmærksom på, vurdere efter og evaluere på, om eleverne ... <ul style="list-style-type: none"> - bruger de rette analyseelementer til given tekst - begrundet analyse og fortolkningen - forstår sammenhængen mellem analyse og fortolkning - og adskiller egen mening fra tekstarbejde 	<p>Else Kleist: <i>Naqitanik misissueqqis-saarneq – Ilinniartitsisup mappersagaa</i>, Ilinniuisiorfik 2001 (forsidetitlen skulle egentlig være: <i>Atuartup mappersagaa</i>).</p> <p>Hans A. Lyng & Else Kleist: <i>Oqalut-tariarsorneq - Ilinniartitsisup mappersagaa</i>, Atuakkiorfik Ilinniuisiorfik 2000</p> <p>Kopimappit Kalaallisut II: <i>Atuakkanik misissueqqissaarneq</i></p> <p>Aksel Nissen: <i>Tekst- og billedanalyse – Et redskab til den daglige undervisning i faget dansk</i>, Forlaget Sprogbøger 1999</p> <p>Birger Reker Holm: <i>Grunddansk</i>, Forlaget Birgers Bøger 2003</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan forholde sig med sikkerhed til formel sproglig korrekthed og sprogbrug i egne og andres tekster • har kendskab til hovedtrækkene i det grønlandske sprogs struktur, navneordene og verberne, stedordene, forholdsendelserne, pegeordene, adverbierne, partiklerne, tilhængene til navneord og verber samt sætningens og sætningsleddenes opbygning 	<p>Klassen sætter sig det mål, at al grammatik skal være korrekt i al kommunikation og specielt i den skriftlige. Alle elever skal have arbejdet med skriveprocessen og dermed kunne give respons.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I forbindelse med litteraturlæsning analyseres forfatters forskellige skrivestil. Grammatisk analyse kan understøtte og forklare de forskelle, eleverne finder. • Eleverne kan i grupper eller individuelt: <ul style="list-style-type: none"> - omformulere nogle svære sætninger til deres daglige talesprog - sammenligne deres egne sætninger fra deres skriftlige arbejde • I sætningsanalysen nedskriver eleverne det kortest mulige led, fx ”qimmeq”. Herefter tilføjes et udsagnsled og derefter igen andre led. <ul style="list-style-type: none"> - qimmeq - qimmeq nerivoq - qimmeq angisooq nerivoq - qimmeq angisooq neqimik nerivoq Sætningen udbygges på den måde, og efterfølgende fjernes eller ændres nogle led, uden at sætningens betydning og forståelse deraf ændres. Her skal eleverne være opmærksomme på, hvorledes nogle af leddenes bøjningsendelser må ændres, fx: ”Qimmip neqi kiivaa – neqi qimmimit kiineqarpoq”.
<ul style="list-style-type: none"> • kan læse tekster skrevet i den gamle grønlandske retstavning og kender dens systematik 	<p>I forbindelse med elevernes arbejde med fx informationssøgning, oplæsning eller perspektivering skal læreren hjælpe, henvide og opmuntre eleverne til at gøre brug af relevante bøger, også bøger skrevet med gammel retskrivning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der arbejdes særskilt med forskelle mellem den nuværende og den gamle (Samuel Kleinschmidts) retskrivning. <ul style="list-style-type: none"> - lange vokaler (ai- au- og â) og vokaler med ””” (fx á) der forlænger den efterfølgende konsonant - lange konsonanter (-gk, -vf, -rk, -vk, -gp) - kombination af lang vokal og lang konsonant med ”~”, fx āma (aamma) - ”fedt” ss som skrives som enkelt s i den nuværende retskrivning - -tdl, -rdl, -vdl, -gdl erstattes af -ll/-rl - lille og stort begyndelsesbogstav i navne, betegnelser og det første ord i en ny sætning. • Eleverne øver sig ved at omskrive korte tekster med gammel retskrivning til ny. I den forbindelse kan man med fordel arbejde med forskellige tilhængs betydning.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Man bør i forbindelse med læsning og især skriftligt arbejde være opmærksom på, at de grammatiske regler følges. 	<p>Lone Kokholm: <i>Qanoq oqassaagut?</i> Ilinnusiorfik 2001</p> <p><i>Killiffilersuutit - Atuuttarfii nassuiaataat assersuuterpassuillu</i>, Oqaasiliortut, Oqaasileriffik, Atukakkiorfik Ilinnusiorfik 2000</p> <p>Lise Lennert Olsen og Birgitte Hertling: <i>Grønlandsk tilhængsliste</i>, Pilersuiffik 1988</p> <p>Stig Bjørnum: <i>Grønlandsk Grammatik</i>, Forlaget Atuagkat 2003</p> <p><i>ordbogêrak</i>, Ministeriet for Grønland 1967</p> <p><i>OQAATSIT</i></p> <p><i>Oqaatsinut tapiliusseq</i>, Atuakkiorfik - Ilinnusiorfik 1998</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Læreren evaluerer, om eleverne uden større vanskeligheder forstår og gør brug af indholdet i bøger med gammel retskrivning. 	

Læreplan for Grønlandsk

C: Appendiks

Appendiks C1 – Undervisning i skrivning

(tillægget er under udarbejdelse og fremsendes senere)

Appendiks C2 – Undervisning i grønlandsk for ikke-grønlandsksprogede elever

(tillægget er under udarbejdelse og fremsendes senere)

Appendiks C3 - Tværfagligt forløb i grønlandsk på ældstetrinnet

I nedenstående forslag til et tværfagligt undervisningsforløb er faget *grønlandsk* suppleret med læringsmål fra følgende fag og fagområder:

Dansk og engelsk

Samfundsfag

Matematik

Naturfag

Personlig udvikling

Lokale valg - musiske fagområder som håndværk og design og kunst og arkitektur.

Emne: ”At rejse”

Formål

- at eleverne får suppleret undervisningen med henblik på udvikling og tilegnelse af viden og færdigheder i forskellige fag og fagområder,
- at eleverne derigennem tilegner sig forskellige arbejdsmetoder,
- at eleverne bliver i stand til at skabe visioner og at udføre givne arbejdsopgaver i forhold til deres læringsniveau,
- at eleverne bliver i stand til at fremlægge opgaver med dertil knyttede evalueringer,
- at eleverne bliver i stand til at komme med forslag til det videre forløb, og
- at eleverne bliver i stand til at gennemføre afsluttende evalueringer.

Mål

- at eleverne arbejder med faglig læsning ved at gøre brug af fagbøgernes indholdsfortegnelse, stikordsregister, billeder, overskrifter og undertekster,
- at eleverne søger oplysninger om et konkret emne på biblioteket via opslagsbøger og andre faglige bøger på skolen,
- at eleverne søger oplysninger om et konkret emne på nettet ved hjælp af søgemaskine,
- at eleverne bruger web-steder, bl.a. Lademann Online Leksikon,
- at eleverne gennem opgaven oplever forskelle på faktiske oplysninger og fiktion
- at eleverne anvender procesorienteret skrivning
- at eleverne arbejder under given tidsfrist, hvori de alene, i gruppe eller sammen med lærer planlægger et forløb, og
- at eleverne lærer at sammenfatte oplysningerne til en skriftlig rapport.

Produkt

- Eleverne skal fremstille en skriftlig rapport skrevet i hånden eller på computeren, hvori der indgår faglige tekster, billeder mv. Oplysningerne skal hentes fra fagbøger og Internet.
- Rapporten skal indeholde: forside, indholdsfortegnelse, bagsidetekst, kilder, billeder.
- Den færdige rapport præsenteres i klassen samt afleveres til lærerne med henblik på respons.

Elevernes forudsætninger

De faglige kompetencer inden for stavning og læsning er på et niveau, hvor eleverne magter selvstændigt at tilegne sig faglig viden fra en tekst samt skriftligt magter at vurdere egen stavning. Eleverne har:

- lært at anvende Mikroværksted skoleaftale 10-finger 2.0,
- udført tekstbehandling i Word,
- lært at logge på skolens netværk samt brugen af kodeord og gemme tekster, billeder osv. i egen mappe.

Tidsforbrug

Emnet "At rejse" planlægges til fire uger omfattende klassens timer i grønlandsk, dansk, engelsk, samfundsfag, matematik, naturfag, personlig udvikling og lokale valg.

Til introduktionen af Internettet reserveres datalokalet i en af elevernes dobbelttimer, da det er vigtigt, der er god tid til både lærergennemgang og elevernes afprøvning af og arbejde med de nye områder inden for IT.

Under hele projektføreløbet reserveres datalokalet to timer dagligt, så eleverne har tid til at fordybe sig i søgning og udfærdige deres rapport på en for alle tilfredsstillende måde.

Fagenes indhold i det tværfaglige forløb

Udgangspunktet er samfundsfag, naturfag og sprogfagene, hvor aktiviteterne går hånd i hånd. Desuden inddrages matematik, personlig udvikling og discipliner inden for lokale valg som kunst/arkitektur. Begreber og arbejdsmetoder i fagene skal bidrage til at belyse forskellige sider af opgaven. Arbejdsformerne giver mulighed for, at der ikke kun arbejdes med elevens intellektuelle kompetencer, men også inddrages kreative, musiske, sociale og praktiske erkendelsesformer.

Anvendte læringsmål:

Fra grønlandsk:

Inden for *Kommunikation*:

- kan bruge talesproget sikkert, varieret og argumenterende i samtale, samarbejde og diskussion,
- kan fremlægge og formidle stof med bevidsthed om, hvilken form der passer til situationen, og udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed,
- kan lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling i samtale og dialog,
- kan læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitteratur og sagprosa,
- kan udnytte læsning til egen tænkning og egne formål med brug af tekster,
- kan bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog og hurtigskrivning og i forbindelse med notatteknik,
- kan benytte e-mails i internationale sammenhænge og fremstille elektroniske præsentationer, f.eks. hjemmesider.

Inden for *Indhentning af information*:

- kan søge information ved hjælp af forskellige informationskilder, såsom bibliotek, arkiv og Internettet samt andre mennesker og kan bruge kilderne kritisk og selvstændigt i deres eget arbejde.

Inden for *Systematisk sprogarbejde og sprogtilægnelse*:

- kan forholde sig med sikkerhed til formel sproglig korrekthed og sprogbrug i egne og andres tekster, kan bruge varierede læsestrategier: oversigtslæse, punktlæse og nærlæse efter formålet,
- kan fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, resumé, referat og notater efter overvejelse om, hvilken form der er bedst egnet,

- kan indsamle stof, skabe sig overblik og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen,
- kan fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer selvstændigt og sammen med andre på baggrund af analytiske iagttagelser.

Fra Dansk:

Inden for *Indhentning af information*:

- kan opsøge, udvælge og anvende relevante informationer om et bestemt emne i forskellige autentiske kilder, såsom bøger, aviser og Internettet, til selvstændig brug i dansk og i andre fag.

Fra Engelsk:

Inden for *Indhentning af information*:

- kan opsøge, udvælge og anvende relevante oplysninger om et bestemt emne i forskellige autentiske kilder, bl.a. bøger, aviser og Internettet, til selvstændig brug, herunder til arbejdet i andre fag.

Fra Samfundsfag:

Inden for *Verden omkring*:

- kender og kan orientere sig med sikkerhed på verdenskortet,
- har kendskab til udviklingen i bosætningsmønstre og forudsætninger herfor i forskellige typer samfund forskellige steder i verden i det 20. – 21. århundrede, herunder fremkomsten af de store bysamfund,
- har indblik i, hvordan forskellige erhvervs- og produktionsformer, kulturer og livsformer påvirker naturmiljøet forskelligt både nationalt og globalt.

Fra Matematik:

Inden for *Anvendt matematik*:

- kan foretage valg af regningsarter, benytte procentbegrebet og anvende forholdsregning i forskellige sammenhænge,
- kender til eksempler på problemstillinger knyttet til samfundsmæssig udvikling, f.eks. økonomi, teknologi, natur, miljø, kultur, fritid og sundhed,
- kan anvende matematik som et alsidigt værktøj til løsning af praktiske og teoretiske problemer.

Inden for *Problemløsning og kommunikation*:

- kan forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk,
- kan benytte eksperimenterende og undersøgende arbejdsformer og formulere resultater af den faglige indsigt, der er opnået,

Fra Naturfag:

Inden for *Biologi og teknologi*:

- har viden om betydningen af menneskers indgreb i økosystemer.

Fra Personlig udvikling:

Inden for *Samarbejde og kommunikation*:

- er bevidste om og til stadighed udvikler deres kommunikative færdigheder, konfliktløsningsmetoder og samarbejdsevner,
- tager medansvar for trivslen i de grupper de medvirker i.

Fra Lokale Valg:

Følgende er citeret fra det overordnede fagformål:

- at eleverne opnår indsigt og alsidige færdigheder inden for fire fagområder: håndværk og design, kunst og arkitektur, idræt og udeliv samt musik, sang, bevægelse og drama.

Eksempler på søgemaskine og web-steder

- www.Altavista.dk/billede
- www.lademann.dk

Liste med konkrete råd til eleverne om, hvad de skal være opmærksomme på, når de vurderer et web-sted

- Er der en tydelig titel, der siger noget om indholdet?
- Er der en indledende tekst (introduktion), der fortæller, hvad du kan finde på siderne?
- Kan du se, om indholdet virker rigtigt?
- Er det nødvendigt at søge på andre sider?
- Er der kildefortegnelse?
- Kan du lave andet end at læse på siden (interaktivitet)?
- Hvor gamle er oplysningerne på websiden?
- Hvem har lavet siden?
- Vær ekstra opmærksom på, om det er en reklameside eller en faktaside
- Kan du bruge siden?
- Er der billeder, diagrammer osv. på siden?
- Findes der links, hvor du kan finde andre oplysninger?

Pædagogiske overvejelser i forbindelse med konkrete råd til eleverne om vurdering af et web-sted

Der lægges vægt på, at eleverne lærer at vurdere de oplysninger, ovennævnte web-steder og søgemaskine beskriver. Ud fra elevernes faglige niveau benyttes ovenstående 2 web-steder, for at mindske og overskueliggøre omfanget af informationer.

Inden eleverne lærer at bruge en søgetjeneste, har de valgt et land, som de har læst og fundet oplysninger om i fagbøger.

Organisering i datalokalet

I skolens datalokale er der installeret en fast projektor, som er tilsluttet en af computerne. Projektoren kan alle lærere anvende ved gennemgang af nye områder inden for IT. Denne projektor bruger læreren ved gennemgangen af undervisningsforløbet om søgemaskiner, så alle elever tydeligt kan se, hvad der bliver gennemgået, inden de selv skal i gang. Læreren gennemgår et enkelt område af gangen, som eleverne så umiddelbar herefter afprøver på deres egen maskine.

Organisering af elever

Eleverne sidde to og to ved en computer, idet eleverne skal støtte hinanden ved indøvelse af brugen af søgemaskiner. De enkle elever har hver især deres styrkeområder, som ved et pararbejde kan styrke arbejdet og lette forståelsen og tilgangen til brugen af søgemaskiner for den enkelte elev. Ved pararbejde vil de fejl, eleverne undervejs laver, bliver lettere at overkomme og rette, for samtaler og diskussioner mellem eleverne vil hurtig have afklaret, hvordan fejlene klares, og derved kan de omsætte fremmed information til egen viden.

Ved udarbejdelse af rapporter, skal eleverne arbejde individuelt for at undgå unødigt ventetid, men de skal stadig have deres søgemaskinemakker som sparringspartner, for det er rart for den enkelte elev at vide, at der altid er en kammerat, man kan bede om hjælp eller vejledning, hvis læreren ikke lige er ledig.

Eksempel på søgeopgaver

Før eleverne selvstændigt går i gang, introduceres [søgeprogrammer](#) med eleverne, for at gennemgå punkterne i listen med konkrete råd, når de vurderer et web-sted. Først snakkes der om selve web-stedet og finder de oplysninger, man kan finde på startside. Derefter søger alle på et bestemt land, hvor man gennemgår resten af punkterne.

Med introduktionen af web-steder kan der lægges vægt på det faglige indhold af en webside.

Arbejdet opfølges med en fælles snak om, om oplysningerne på siden var let tilgængelige, varierede, indholdsrige, samt om indholdet virker rigtigt.

Endelig introduceres billedsøgning på søgemaskinen www.Altavista.dk. Igen bruges et bestemt land som eksempel, og klassediskussionen tager udgangspunkt i listen med konkrete råd. Eleverne kopierer et billede og sætter det ind i et Word-dokument.

Efter introduktionerne søger eleverne specifikke oplysninger og billeder om deres eget land. Til dette arbejde magter de nu at navigere og orientere sig i diverse søgemaskiner. Der findes utrolig mange søgemaskiner. Tre af de søgemaskiner, eleverne kan anvende og søge på, får de frem ved at skrive følgende web-steders adresser:

www.google.com eller www.google.gl.

www.altavista.com

www.kvasir.dk

Evaluering

Ved evaluering efter endt forløb kan følgende inddrages:

- Arbejdsproces
- Inddraget viden
- Produkt
- Samarbejde
- Præsentation
- Er målene for arbejdet nået?

Undervisningsforløbet 'At rejse'

Produkt:

- Under arbejdet skal eleverne føre logbog (se afsnittet herom nedenfor), hvori alle relevante oplysninger og informationer noteres eller indsættes. Logbogen afleveres til læreren ved forløbets afslutning.
- Eleverne skal som afslutning lave en PowerPoint præsentation for klassen. Præsentationen skal være en kombination af PowerPoint og mundtlig fremlæggelse.

Elevernes forudsætninger:

I dette tværfaglige forløb skal eleverne på en fiktiv rejse til et land af eget valg. Eleverne skal planlægge rejsen, finde fakta om landet og dets hovedstad. Foruden disse fakta skal eleverne inddrage særlige oplysninger om landet, som de finder interessante. Det kan være om musik, religion, samfunds- eller politiske forhold m.m. Denne del af forløbet, giver eleverne mulighed for at fordybe sig i særlige forhold eller problemstillinger i det valgte land.

Eleverne arbejder i deres eget tempo. En elev kan altså godt være i gang med at planlægge sin rejse, mens en anden er gået videre til at beskrive landet.

Materialer:

- Logbog til hver elev
- Computere med internet-adgang
- Atlas
- Leksikon
- Diverse materialer om landet

Selve forløbet:

1. Læreren introducerer emnet samt hvordan en logbog bruges undervejs i forløbet (se note om logbog).
2. Hver elev vælger et land, de godt kunne tænke sig at rejse til. I logbogen noterer de deres forhåndsviden om dette land. Her må de komme omkring alt det de har lyst til, det kan være geografisk, økonomisk, befolkningsmæssigt osv. Det er vigtigt, at eleverne får skrevet så meget ned som muligt.
3. Hver enkelt elev skal nu planlægge rejsen til landets hovedstad, her vil internettet være uundværligt. Der skal findes rejsemåde, forskellige priser samt transporttider. Husk at notere i logbogen.
4. Eleverne skal nu forestille sig at være ankommet til landets hovedstad. De skal undersøge forskellige facts, dels om hovedstaden, dels om landet. Disse ting kan være:
 - Indbyggertal, dels i landet, dels i hovedstaden.
 - Areal af landet
 - Beskrivelse af befolkningen (aldersfordeling, levealder, religion)
 - Landskabstyper
 - Seværdigheder i byen
 - Osv.
5. Herefter skal eleverne planlægge en rejse rundt i landet. Rejsen rundt i landet åbner op for de særlige oplysninger om landet, som eleven finder interessante. Eleverne kan her f.eks. forholde sig kritisk til dødsstraf i USA, arbejde med menneskerettigheder i Kina eller beskrive salsamusikkens opståen og udvikling i Cuba. Mulighederne er mange, og eleverne får frit spil.
6. Afslutning af forløbet - eleverne fremviser deres præsentationer på klassen og giver respons på hinandens arbejde.

Hvordan bruges en logbog?

Ved forløbets start udleveres et A4-hæfte som logbog til samtlige elever. Brugen af logbog er en vigtig del af forløbet og den skal introduceres grundigt.

I logbogen skal eleverne skrive alt, som har betydning for deres arbejde. De skriver vigtige oplysninger og informationer, nyttige hjemmesideadresser, planlægning af deres arbejde osv. I logbogen kan også noteres, hvilke problemer eleverne støder ind i undervejs. Logbogen kan også indeholde et dagbogsafsnit fra rejsen, hvis læreren kræver det.

Logbogen afleveres som supplement til PowerPoint præsentationen ved forløbets afslutning.

